

Ve svém druhém článku obviňuje mne Hladík i z „hysteričnosti“, tu prý jsem projevil ve své „exaltované“ přednášce; dří, že prý jsem „vznětlivý a nestálý“; dnes prý se k někomu lichotím a zítra prý zahrnuji jej hrubostí.

To je neslušnost a nic víc. O vznětlivosti a nestálosti má Hladík nejméně práva mluvit, on, který kdysi koketoval s Klofáčem a „národními dělníky“ a na počátku svého francouzského dopisovatelství i s nacionalisty — lásky, k nimž se dnes hlásí jen s trapnými rozpaky. Činil-li z nás dvou kdo komu literární komplimenty, činil je Hladík mně a ne já Hladíkovi. (Mám toho doklady i písemné.) A činí to vlastně i dnes ještě. Tyto perfidnosti a urážky jsou hojně protkány „evropskými“ komplimenty: uznává můj Caton můj talent, práci, rozhled a čerti vědí, jak se jmenují všechny ty parfumované bonbony. Jeť tento muž opravdu jakýsi *duševní commis-voyageur*; míchá neustále teplé se studeným; hladí i škrabe jednou tlapkou; chce-li ustoupit, podniká fingovaný útok a tropí hluk, aby zakryl svůj ústup; a útočí-li, nechá si deset zadních vrátek pootevřených, kudy by uklouzl, kdybys se na něj obořil.

Ad vocem „hysterie“. Ničemu jsem se dávno tak nezasmál jako této urážce z úst — Hladíkových. Každý, kdo slyšel mou přednášku, ví, že byla venkoncem klidná, věcná, kritická a prostá vši theatrálnosti. Měl-li by však kdo v Čechách o hysteričnosti mlčet, jest to p. Hladík. Stačí vzít do rukou jen jeho poslední román *Vlnobítí*, abys pochopil, co je to literární hysterie. Z budoárových románů Hladíkových padá na tebe přímo nervosa. Jeho lidé, kteří lapají zprava zleva módní hesla a tlachají o všem možném, aby toho za minutu zapomněli, toť literární hysterie, a obávám se, příliš pokročilá, aby se dala s úspěchem léčit.

Václav Hladík

vychrtnul na mne včera slovník všech svých líbezností, jimž se naučil patrně dlouholetým studiem apašů pařížských.

Z celého toho ubohého zuření má význam jen bezděčné přiznání Hladíkovo, že jest *velmi pilný čtenář Noviny*: ví o každém jejím referátku.

Nuže v 7. čísle referoval jsem o Čapkově románu *Lénovi*.¹ Necením ho jako dílo umělecké, ale uznávám na něm kus práce — a pokračuji: „a to jest již zisk, zvláště jsi-li zaplavován odevšad *bezvýznamným*, lacině parfumovaným zbožím, padělky francouzského románu salonního, ohnetovštinou, přesazenou do vinohradských neb jiných sklenků nad nuselskými nebo jinými svahy“.

To jest jasná narážka na poslední Hladíkův román *Vlnobítí*. A Hladík porozuměl a číhá již jen na první příležitost, jak se na mne vrhnout. Hladík jest prostě ubohý neurasthenik, posedlý marnivostí literární. Chce surovostmi vynucovat zájem pro své ubohé práce, které ho nedovedou vzbudit svými vlastnostmi literárními. Rozchází se se starými literárními přáteli, když neuvedou jeho jména v některém svém článku . . .

A opravuji již jen prostě lež Hladíkovi, že má *tištěné* doklady mého lichotivého soudu o jeho pracích. Já psal o Hladíkovi jen jednou, a sice ve starých

1 - [Viz zde str. 395 a n.]

Literárních listech,¹ a psal jsem o něm ovšem s tou klidnou ironií, která vyznačovala celý můj poměr k němu.

Kdybychom měli v Čechách cosi, čemu se říká literární policie, byly by surovosti hladíkovské prostě nemožné. Ale zatím jsou v naší literatuře poměry asi jako mezi cowboji na americkém Západě. A tu platí prostě: „Posluž si sám“. Proto jsem byl nucen chytit Hladíka za límec, nadzdvihnout ho a ukázat trochu svět jemu a zároveň jeho světu.

Čímž myji si ruce z tohoto málo čistotného zaměstnání. Málo čistotného, ale jinak nutného a užitečného ne-li pro nás, alespoň pro příští.

Václav Hladík

skončil svou paňákovskou výpravu proti mně v Národních listech z 28. dubna posledním kozelcem. Tvrdí tam, že jsem prý *dělal komplimenty* jeho feuilletonům v recenzi Jelínkových Melancholiků. Hladík fantasmuje jako obvykle. Dotyčné místo (1. roč., 7. seš.) zní: Melancholikové nepodávají jiných hledisek a výsledků, než kolik jich podává třeba některý literární feuilleton p. Hladíkův v Národních listech, který jedná o téže látce; práce p. Hladíkova jest však mnohem příjemnější již proto, že nevystupuje s literárně vědeckými pretensemi a nedává si koketně učenického podtitulu „studie z dějin sensibility v literatuře francouzské“. — To jest všecko. — Jest to chvála Hladíkova? Nikterak — pouze *hana Jelínkova*. „Přednost“ Hladíkova před Jelínkem jest ryze záporná: že nevystupuje s vědeckými nároky. P. Jelínek napsal knihu, která se tvářila jako literárně historická věda a psychologie. Řekl jsem: nikoliv, jest to jen průměrná feuilletonistika à la Hladík.

Dr Miloslav Hýsek

napsal o mé Moderní literatuře české en passant několik vět do feuilletonu brněnských Lidových novin, věnovaného p. Novákovým Stručným dějinám literatury české. Feuilleton ten dostal se mně náhodou do rukou a nutí mne k protestu velmi rozhodnému. P. dr Hýsek mluví tam o mé práci jako o díle, které úmyslně žene se za novými nezvyklými soudy a pojetími a chce udivovat svou výjimečností, jednostranností, subjektivismem. Prohlašuji zde zcela rozhodně, že nic takového jsem nechtěl a nechci: já nechtěl ve své Moderní literatuře české nic než *správnost*, za ní jsem šel, a ne za efektem! Zdá-li se má práce panu Hýskovi jednostranností, jest to právě také jen jeho subjektivní a jednostranný soud. Má práce vyšetřuje, jak jsem napsal, v české literatuře boj o hodnoty umělecké, a uvědomiti si, co jsou to hodnoty umělecké, jest problém estetický a ne historický; ne každý jev literárně historický jest mně již hodnotou uměleckou nebo kulturní. K diskusi o tom má právo p. Hýsek, ale nemá práva podezřívati mne z honby za jakýmikoli efekty. — Způsobem poněkud tajemným vypořádává se s mou knížátkou, jak jsem se do-

1 - [Viz Kritické projevy I, str. 286 a n.]

2 - [Viz zde str. 75]